

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

UTAZÁSAINK HOZADÉKA

A nyaralási szezon derekán túl járva érdemes mérleget készítenünk, elgondolkodnunk azon, hogy mi is lehet az önfeledt szórakozáson, kikapcsolódáson túl a haszna annak, hogy útra kelünk, és néhány hétre kilépünk életünk megszokott menetéből. Hol hibázhatunk esetleg, amikor hamis elvárásokkal kerekedünk fel?

- ◆ A távoli, egzotikus tájakról, ismeretlen emberekkel, idegen világokkal való találkozásokból vagy akár csak hazánk valamely kies tájáról hazatérő turista többnyire lelkesen számol be környezetének élményeiről, gondosan rendezzi az útja során készített fényképeket, szelfiket, videókat, szorgosan helyet keres az emléktárgyaknak, amelyek a nyaralás emlékét hivatottak megőrizni a számára. Ám ha csak ennyit teszünk, világjárásaink pusztán évről évre ismétlődő társalgási vagy dicsekvési témák, a pihentető, de alapjában öncélú időöltés alkalmai maradnak. Pedig az úton járó ember jó esetben új tudásra, ismeretre, tapasztalatokra, emberségre is szert tehetne, lelki élményekkel, emlékezetes emberi találkozásokkal, kapcsolatokkal, értékrendjét formáló benyomásokkal gazdagodhatna.

UTAZNI MA SOKAK SZEMÉBEN VÁGYOTT CÉL ÉS ÓHAJTOTT ÉLETFORMA, ÁM GYAKRAN CSAK SZNOBIZMUS ÉS DIVAT. Része annak a szellemi-lelki ürességnek is, amely egyre inkább uralkodik felettünk. Elég, ha csak az utazási irodák „két nap Párizs”, „két nap Róma”-típusú ajánlataira gondolunk, vagy magunk elé idézzük a Vatikáni Múzeumokon fél óra alatt libasorban végigdübörgő turisták áradatát, a műemlékek falára firkáló, idegen városok utcáin hangoskodó és szemetelő siserehadat. A vendégek számára színpadiasan berendezett, kényelmükhöz formált, merő díszletté és attrakcióvá alakított turistaparadicsomok valójában élehetlenek, néhol pedig a környezet és a műemlékek védelmében már korlátozni kell az odalátogatók számát. Szomorú látni a teljesítmény-turizmus olyan eseteit, amikor a vendég csak keresztülrohan csodálatos tájakon, káprázatos műemlékeken. Nem jobb az sem, amikor a nyaralás csak testünk merő kényeztetése, értelmünk, lelkünk teljes kikapcsolása: strand, fürdő, masszázs, a hely pedig, ahová elutaztunk, pusztá háttér a magunkról készített szelfiken. Az önközpontúságnak, az önzésnek sajátos formája jön így létre: fényképek, amelyek alá majd otthon odaírhatjuk, hogy „én és

a Colosseum”, „én és az Adria” vagy éppen a Balaton. Utazásunk célpontját elérve buzgón látogatjuk a kedvünkért felállított bazár-sort, ahol megvesszük az Eiffel-tornyot vagy a Szabadság-szobrot ábrázoló pólót, pápa-nyalókát, üveg vagy porcelán Buddha-szobrot, népviseletbe öltöztetett rongybabát.

Ha mondjuk Rómában járunk, megelégszünk azzal, hogy pénzt dobunk a Trevi-kútba, üldögélünk a Spanyol-lépcsőn, de a Trastevere síkátoraiba már a lábunkat sem tesszük be, nem megyünk ki a helyi piacra, és tudomást sem veszünk arról, hogy ahol járunk, ott egy idegen világ, idegen kultúra lüktet, hogy ott – bár a nyelvüket talán nem értjük, szokásaik idegenek, de – emberek élnek. Bosszankodunk, ha elvárásainkhoz képest rossz a koszt, a kvartély, gyanakodva figyeljük, hogy mikor vág át minket a pincér, panaszkodunk, ha gyatra a közlekedés, nehéz a parkolás, az üdülőhelyen tömeg van, pedig mi magunk is részesei és előidézői vagyunk megpróbáltatásainknak. A természet szépségét elhomályosítja, ha rossz időt fogunk ki, a múzeum unalmas, a boltok drágák, végül pedig levonjuk a sommás következtetést: itt is voltunk, ide sem jövünk többet.

PEDIG A TURISTALÉT ÉRTELME MESSZE TÖBB

EZEKNÉL. Ha messze földön járunk, az idegen vidék megismételhetetlen szépségét, az ott élő emberek szokásait, viselkedését, jellemét kellene észrevennünk. Az épületek, romok, falvak és városok a történelem emlékeit, civilizációk, kultúrák lelkét hozhatják közel hozzánk, ha képesek vagyunk valóban észrevenni őket. Megtapasztalhatjuk azt, hogy más emberek milyenek, hogyan élnek, milyen hitek, értékek vezérik őket, mikor vidámak, mikor szomorúak. Hiszen vándorútjainknak éppen az az értelme, hogy egy kicsit, szórakozva, könnyedén ugyan, de tanuljunk, ismerkedjünk azzal a világgal, amelynek csak egy apró szeglete a miénk, a mi hazánk, otthonunk. Aki megtanul így, szépen és okosan utazni, nem azzal érkezik majd haza, hogy ideje kipihenni a nyaralás fáradalmait, hanem az élmények mellett értékekkel is gazdagabb lesz, és sok olyan helyet talál, ahová időről időre visszavágyik. Akkor cselekszik jól, ha utazásainak nem a hordalékával, hanem a hozadékával kell számot vetnie a szezont végén, ha az, hogy világot látott, szebb, jobb, okosabb, megelégedettebb és megértőbb emberré teszi. ♦